

Kemikaaliturvallisuuslain päivittäminen turvauhkien osalta

Mirva Ojala
Hankepäällikkö
TEM/TTM/YLA

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kemikaaliturvallisuuslaki muuttuu -taas

- **Turvauhkanhanke aloitettu jo vuonna 2017**
 - Työryhmiä, lausuntoja ja työpajoja; digitalisaatio
- **Hallituksen esitys eduskunnan käsittelyyn syyskuussa 2022**
 - Lausuntokierros (6 vko) alkoi pe 13.5.2022
 - Voimaan syyskuussa 2023; siirtymäaikoja
 - Uusi turvauhka-asetus
 - Turvallisuusvaatimusasetuksen päivitys 856/2012
 - Valvonta-asetuksen päivitys 685/2015
- **Riippuvuudet muista esityksistä**
 - Turvallisuusselvityslaki, 19 §

Keskeiset muutokset

- **Soveltamisalaan lisätään turvauhat**

- Turvauhalla tarkoitetaan sellaisen laissa rangaistavaksi säädetyn toiminnan uhkaa, jonka tarkoituksena on välitön tai välillinen kemikaali- tai räjähdeturvallisuuden tai yleisen turvallisuuden vaarantaminen.
- Teosta aiheutuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot voivat olla onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja vastaavia, mutta varautumistoimet voivat erota toisistaan.
- Teon tosiasiallinen ja ennakoitavissa oleva vaikutus on kemikaaliturvallisuuden vaarantuminen.

- **Toiminnanharjoittajan tulee varautua fyysisiin ja kyberuhkiin**

- Vaatimustaso määräytyy riskiperusteisesti; työkalu riskin määrittämiseksi
 - Kemikaalin vaarallisuus, kemikaalin määrä, käyttökohde, sijainti
 - Kaasut ja kaasunmuodostus
- Suuronnettomuusvaaran aiheuttaville laitoksille täydet vaatimukset
 - Tapahtumat paikan päällä
- Muiden laajamittaisten kohteiden vaatimukset todennäköisesti kevyemmät
- Vähäisille kohteille joitakin vaatimuksia
 - Kemikaalivarkaudet mahdollisesti suurin uhka
- ***Osalle kohteita ei aiheuta toimenpiteitä***

Keskeiset muutokset kemikaaliturvallisuuslakiin

- Turvauhkiin varaudutaan riskin todennäköisyys huomioiden
- Turvauhkiin varautuminen tulee vastuuttaa ja huomioida organisaation kaikilla tasoilla
- Suojataan automaatio- ja ohjausjärjestelmät ulkopuoliselta vaikuttamiselta ja varaudutaan myös toipumiseen
- Turvauhan toteutuessa leviäminen on estettävä ja vaikutukset rajattava
- Rakenteet suojataan tahalliset vahingoittamiselta ja asiattomien kulku estetään alueelle ja alueen sisällä kriittisiin kohteisiin
- Viranomaisella mahdollisuus tehdä priorisointia mm. hakemusten käsittelyjärjestyksessä.
- Pelastusviranomainen suorittaa vain fyysiseen turvallisuuteen liittyviä valvontoja
- Tiedottamisessa ja muussa tietojen jaossa huomioidaan turvauhat
- Ilmoitusvelvollisuus Tukesille toteutuneesta turvauhasta ja vaaratilanteesta
- Tuotantolaitoksen toimintaa voidaan rajoittaa jos varautuminen laiminlyödään
- Asiantuntija-apu; poliisi, tulli, RAJA, ja HVK

Muutosehdotus turvallisuusselvityslakiin 726/2014

1. Hakijan on rajoitettava teknisin ja muin toimenpitein pääsyä suojattaviin tietoihin sekä huolehdittava toimitilojen ja tietojärjestelmien suojaamisesta ja ryhdyttävä muihin asianmukaisiin toimenpiteisiin tietoturvallisuuden sekä muiden turvallisuusjärjestelyjen toteuttamiseksi.
2. Suppea henkilöturvallisuusselvitys: Mahdollista tehdä jo nyt tietyin ehdoin.

Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys: Toimintaperiaateasiakirja ja turvallisuusselvitettävien laitosten henkilöstä, joilla on pääsy kriittisiin tietojärjestelmiin pääkäyttäjän valtuuksin. Perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys olisi mahdollista tehdä myös henkilöistä, joilla on pääsy tiettyjen vaarallisten kemikaalien varastoihin.

- Säädös ei ole toiminnanharjoittajaa velvoittavassa muodossa.

Turvauhka-asetuksen alustava sisältö

- **Soveltamisala**
- **Soveltamisalan rajaukset**
 - Alhaisen riskiluvun kohteet
 - Tiettyt kemikaalit
- **Määritelmiä**
- **Riskinarviointi, turvasuunnitelma ja omavalvonta**
- **Henkilöstön osaaminen**
- **Automaatio- ja ohjausjärjestelmän suojaaminen**
- **Turvauhkatilanteesta ilmoittaminen**
- **Poikkeusten myöntäminen**
- **Voimaan tulo ja siirtymäsäännökset**
- **Liite I; omavalvontatyökalu**
- **Liite II; turvasuunnitelman sisältö**
 - Uhkien tunnistaminen ja riskien arvioiminen; kemikaalit, sijainti, turvauhan havainnointi...
 - Ratkaisut